РІК 1936. Жовтень Ч. X.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 4863. — Празник Господа Нашого Ісуса — Царя.

Сьогорічне Свято Христа Царя припадає у XXI. неділю по Сош. св. Духа, се є дня 25 жовтня.

Подібно як попередніх літ треба обійти це свято як найторжественніше, приготовити на нього вірних і заохотити їх до достойного приняття св. Тайни Покаяння і Пресв. Евхаристії.

В нинішних часах царство сатани шириться в застрашаючий спосіб і хоче змести з лиця землі християнські засади, а засадити безбожність. Тож нашим обовязком є подбати, щоби всюди, де тільки сягає наш вплив, запанував Христос, одинокий правдивий і могучий Цар.

В сам день Празника виголосять Всч. Отці добре обдуману проповідь в часі торжественної співаної Служби Божої, оперту на дотичній Енцикліці теперішнього св. Вітця (гл. Епарх. Відомости ч. XII. р. 1926, ст. 53—69), а по службі Божій, привиставленні Найсвятіших Тайн, відмовлять акт посвячення Пресв. Серцю Ісуса цілого людського роду по нормі виданій в р. 1928 в Епарх. Відомостях Ч. IX. ст. 133).

Ч. 4861. — До Всечесних О.О. Деканів і Шкільних Комісарів в справі відбування візитацій науки релігії в школах і надсилання річних звідомлень з тієї чинности.

Покликуючися на тутешнє зарядження в справі візитації науки релігії в школах, проголошене під Ч. 2436 в Епархіяльних Відомостях за місяць травень 1929 р., та на інші обовязуючі в цій матерії дієцезальні постанови, Еп. Ординаріят пригадує Всечесним О.О. Деканам та О.О. Шкільним Комісарам до надзору релгійного виховання в школах, що їхній уряд з огляду на вагу хвилі є незвичайно відповідальний та що злучені з цим урядом обовязки повинні вони трактувати з цілою строгістю, дуже точно і совісно.

Підчас візитацій треба звернути пильну увагу не лиш на теоретичне знання біблійно-катихизмових правд у дітей, але передовсім на їх духове вироблення, на участь у богослуженнях, св. Тайни, перше св. Причастя, шкільно-релігійні брацва (Марійські кружки),релігійно діточу лєктуру і т. д. Так при нагоді візитації як і на деканальних зборах належить пригадувати священикам, щоби не лиш точно пильнували науки релігії в школах але рівночасно з працею в школі, щоби старалися плекати серед дітвори надприродне життя ласки, притягали їх до літургійних услуг підчас богослужень, заохочували до частого принимання св. Тайн, вчили її співати релігійних пісень і т. д. Головнож треба настоювати на тому, щоби в кожній парохії в місяцях травні або червні відбулося торжественне Перше св. Причастя дітвори.

Звідомлення з візитації науки релігії повинно бути ясне і вичерпуюче. В ньому належить зазначити: характер школи, скількість наших дітей по клясах (відділах) зі зазначенням загального числа дітвори не нашого обряду, число приділених поділом годин лєкцій релігії на тиждень зі заміткою, чи всі години вичерпано, хто уділює науки релігії, чи дітвора посідає підручники до науки релігії, який є стан знання з науки релігії, щоденних молитов та релігійних пісень, кілько разів в шкільнім році приступила дітвора спільно до св. Тайн, чи відбулося торжественне Перше св. Причастя і кілько дітей приступило до нього, чи дітвора належить до релігійної організації (Марійського

кружка), чи користає з релігійних часописів, чи учащає до церкви та ев. інші завваги візитуючого.

Звідомлення належить відослати до Еп. Ординаріяту якнайскорше, по змозі сейчас після закінчення візитації. Зазначується, що неповні, загальникові звідомлення буде Еп. Ординаріят відсилати з поворотом в цілі їх доповнення.

Візитацію переводить з правила О. Декан, а в містах о. Шкільний Комісар, кожнього року в часі, що його уважає за найбільш догідний. Може О. Декан частину цього обовязку приділити О. Містодеканові згл. іншому священикові, одначе перед тим повинен заподати імя того священика Еп. Ординаріятові, який повідомляє про це шкільну владу.

Еп. Ординаріят сподіється, що Всечесні Отці Декани та Шкільні Комісарі через належне виконування свойого взнеслого й відповідального уряду причиняться до того, щоби наука релігії і цілість релігійного виховання шкільної дітвори у їхньому наглядові підчинених парохіях стояла на належній височині і відповідала вимогам часу.

Ч. 4862. — В справі звітів О.О. Душпастирів що до кандидатів духовного стану.

Всеч. О.О. Душпастирі, котрі ще не виконали розпорядку тут. Еп. Ординаріяту Ч. 2863, оголошеного в »Перем. Еп. Відомостях« за 1936 р. Ч. VII. ст. 46, предложать негайно вичерпуючий звіт про поведення кандидатів духовного стану за час їх перебування підчас ферій в дотичних парохіях.

Ч. 4864. В справі уділювання вінчань малолітним.

Львіське Воєвідство письмом з дня 30/3 1935 р. L: O A 23/184 1935 повідомляє, що деякі О.О. парохи дають шлюби малолітнім особам, що не мають на це позволення батька зглядно судової власти

Поручається на будуче стисло придержуватися в цій справі приписів цивільного закона це є не допускати до вінчання малолітніх так довго, поки не предложать потрібних свідоцтв.

Ч. 4555/36 — Поручення видань Марійського Товариства Молоді.

Еп. Ординаріят одержав осьтаке прохання від Головної Управи Марійського Товариства Молоді у Львові:

— До Преосвященого Епископського Ординаріяту в Перемишлі.

Головна Управа Марійського Т-ва Молоді у Львові осмілюється прохати Преосвящений Ординаріят, щоб зволив поручити Всечеснішому Духовенству поширювання місячника для дітей: „Наш Приятель". Низька ціна часопису (всього 15 сотиків за примірник) дає змогу поширити його масово серед дітей і молоді парохії тим більше, що при кольпортажі більшої скількости примірників ціна стає нижча. І так: при побиранню на одну адресу 10—30 прим. платиться по 13 сотиків за примірник, при 30—50 прим. по 12 сот., при 50—100 прим. по 11 сот., при 100 і більше— по 10 сотиків за примірник.

Часопис „Наш Приятель" це необхідний помічник у душпастирській праці Всечеснішого Духовенства, тож у кождій парохії повинно розходитися бодай по пару десяток цеї корисної ґазетки.

Одночасно прохаємо уклінно заохотити ласкаво Всечесніше Духовенство передплачувати також „Бібліотечку Нашого Приятеля", яка виходить квартально гарними книжками релігійно-виховного та національно-етичного характеру. Річна передплата „Бібліотечки Нашого Приятеля" виносить 3.—зл., піврічна 1.50 зл.

При нагоді мусимо з прикрістю повідомити, що багато Всеч. Отців (мимо пригадок) залягає за часопис і бібліотечку „Нашого Приятеля" поважними сумами, що доходять у деяких до соток. Преосвящений Ординаріят зволить ласкаво впімнути їх через пресу, чи „Епархіяльні Відомости", щоб вирівнали свої зобовязання й не підривали існування корисного видавництва.

Ч. 4687. — В справі господарсько-суспільного курсу для Духовенства.

Тов-о священиків „Unitas" в Познані надіслало тут ось такий комунікат:

„Господарсько-суспільний курс для духовенства (на тлі Енц. „Rerum Novarum“ і „Quadragesimo anno“) відбудеться в Познані в днях від 17—19. листопада ц. р. Блищих інформацій уділяє: Związek Kapłanów „Unitas“, Poznań Aleje Marcinkowskiego 22. III.“

Це подається до відома Всч. Духовенства.

Ч. 4865. — В справі Празника св. Священомученика Йосафата.

Сегорічний Празник св. Священомученика Йосафата переноситься на неділю дня 29. листопада.

Перед Празником відправлять Всч. ОО. Душпастирі тридневницю згл. девятницю, се є кождого дня відспівають молебен до св. Йосафата — де зібралобся більше число вірних з виставленням Найсв. Тайн — виголосять коротку науку і відспівають суплікацію.

В сам день Празника, в неділю 29. листопада на торжественній Службі Божій треба виголосити проповідь на тему: „По взору св. Йосафата кождий християнин повинен бути готовий віддати своє життя за Христа і за Його св. Церкву“.

По Службі Божій треба відспівати „Тебе Бога хвалим“ і уділити благословення Найсв. Тайнами.

У неділю попереджаючу Празник належить заохотити вірних, щоби численно приступили до св. Тайн у честь Святого.

Ч. 4426. — Заміна парохії.

Отсим оголошується до заміни парохія Двірці дек. великомостеньского за меншу парохію з одною церквою і близько стації.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч. 351/Орд. і 368/Орд. о. Др. Кузич Іван, Ректор Духовної Семинарії і Соборний крилошанин катедр. Капітули — Просинодальним Іспитовником і Суддею.

Ч. 351/Орд. і 368/Орд. о. Качмар Іван — Соборний Крилошанин Катедр. Капітули—Референтом Еп. Консисторії, Просинодальним Іспитовником і Суддею.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 537/1935. о. Ґробельський Бронислав, парох в Підубцях.

Ч. 3433. о. Гура Теодор, парох в Торках.

Ч. 4493. о. Оленяк Йосиф, парох в Мединичах.

Сотрудництва одержали:

Ч. 4361. о. Якимець Стефан — Молодич.

Ч. 4655. о. Габак Микола — упр. Гуменець.

Померли:

о. Тріска Йосиф б. сотрудник в Турю 28/9 1936.

о. Пелех Евстахій б. парох в Лівчицях 3/10 1936.

о. Метеля Северин Поч. Крилошанин, декан і парох в Люблинці новім 12/10 1936.

о. Баровець Дмитро, парох в Молодичі 12/10 1936.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 10. жовтня 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишли.

II. ЧАСТЬ.

БЕЗБОЖНИЦЬКИЙ РУХ У СВІТІ

під сучасну пору і як йому протиділати.

(Реферат виголошений на Загальних Зборах То-ва „Епархіяльна Поміч“ дня 11 червня 1936. р. о. Петром Голинським, катихитом у Перемишлі).

Вступ.

Безбожницький рух такий старий як старе людство на землі й як старою є релігія. Стрічаємо безбожників між жидами ще за часів царя Давида („Каже безумний в свойому серці, що нема Бога“), опісля в часах Христа Спасителя (садукеї). Були вони й у старинних Греків та Римлян (скептики, софісти) та чи не з найбільшою нагальністю виступає безбожництво в християнських краях. Такої ненависти до Бога, Церкви й релігії як її стрічаємо сьогодні не занотувала ще історія ні одного народу від найдавніших часів.

Боже Провидіння судило нам жити й душпастирювати в таких часах, коли леґіон ворогів Христа числить міліони зорґанізованих людей і коли лють ненависти до Бога досягає вершка своєї натуги. Здається, наче леда хвилина таки на наших очах прийде до рішаючого зудару з антихристом. Пора отже нам провідникам сумлінь і пастирям душ орєнтуватись у справах безбожницького руху краще ніж другим, слід нам блище приглянутися тій страшній грозі. Пізнання дійсного стану потрібне нам священикам на те, щоби обміркувати раціональні засоби оборони святої справи, що їй служимо, ратувати доручені нашому старовництву душі перед загладою та закріпити царювання Христа в українськім народі.

Цінне джерело реферату.

Незвичайно вірні й точні дані про сучасний стан безбожницького руху в світі подає вельми цінна книжка п. з. „Gottlosenbewegung der Gegenwart und ihre Überwindung“, видана 1933. р. о. Конрадом Альґермісеном, відомим німецьким знатоком комунізму й безбожництва. Твір цей уходить за найкращий у свойому роді. Є в ньому чимало

статистичних дат про стан безбожницької пропаґанди не лиш у большевії, але також у капіталістичних державах світу, а автор користується такими джерелами, які дотепер майже нікому були незнані. На даних цього знаменитого твору опираю мій сьогоднішний відчит.

Осередок безбожн. роботи.

Осередок безбожницького руху находиться сьогодні в Москві, а патронує йому третій інтернаціонал (Комінтерн). На території радянських республик поробило безбожництво найбільші поступи. Там воно не лише має повну свободу рухів, але втішається особливим попертям влади. В большевицькому царстві виявили безбожники своє дійсне обличча й показали себе такими, якими вони є справді: грізними, готовими на все й безоглядно прямуючими до негідної мети. Тому той, хто хоче близше зазнайомитися з безбожництвом і методами його праці в цілому світі, мусить приглянутися діяльности безбожників у большевії.

Союз воюючих безбожників.

Ширенням безбожництва в Росії займається окрема, основана в 1925. році організація, під назвою „Союз воюючих безбожників". Як тільки повелося большевикам розгромити всіх своїх противників і своїй владі підчинити великанські простори давньої царської імперії, починають вони організувати протирелігійні маскаради в часі більших свят, як Різдво і Великдень. Вже в 1923. році основують для тієї негідної цілі два часописи: „Безбожник" і „Безбожник у станка (себто при варстаті)". В р. 1926. починає виходити „Антирелигиозник". Ріст протирелігійного руху ілюструє найкраще слідуюча статистика:

Страшна статистика

Коли в 1926. році було 2.421 спеціяльних протирелігійних ячейок з 87.033 членами, то в 1928. р. число ячейок зросло на 8.928 а число членів на 465.498. На першому конгресі Союзу воюючих безбожників у 1929. році вирішено утворити окрему ґрупу молодих безбожників у віці від 8. до 14. року життя. Як працюють молоді безбожники ці справжні діти діявола, це бачимо знова на цифрах: На початку 1930. року було звиш 35.000 діточих

ячейок з двома міліонами дітвори, а вже 1. травня 1932. р. було 80.000 ячейок, в яких згуртовано 7. міліонів молоді і півтора міліона дітей. На першу пятилітку, се є до кінця 1933. р. передбачено збільшення членів молодих безбожників до числа 17 міліонів душ.

Орґанізація Союзу в. безбожників

Цікава є орґанізація Союзу воюючих безбожників. Найнизшою, а заразом найважнішою одиницею є в ній є безбожницька ячейка. Найменше можливе число в ячейці виносить 3. членів. Вони мають працювати над придбанням нових членів. Кожний член ячейки так виділовий як і рядовий (якщо ячейка більша числом) має якийсь приділ занять і кожний без виїмку мусить бути активний. Всі ячейки в даній місцевости мають одну спільну місцеву управу, яка підлягає волосній управі, волосна окружній, окружна краєвій, а ця загально державній, яка в цій єрархічній драбині є для них найвищою владою. На чолі цілого Союзу воюючих безбожників стоїть центральна рада в Москві, яка позістає в живому контакті з усіми підчиненими собі органами за посередництвом окремих інструкторів та кореспондентів.

Безбожницька пасторальна.

Окремий підручник для ячейкових орґанізаторів Союзу воюючих безбожників автора Олещука приписує спеціяльні методи безбожницької пропаґанди. Читаємо там: „Протирелігійна робота не сміє бути шабльонова. Треба підходити до всякої суспільної ґрупи, навіть до кожної одиниці в інший спосіб. Серед фабричних робітників можна собі дозволити на грубші жартовливі виступи проти релігії. Перед жінками треба бути обережнішим в цім згляді. Таксамо обережно треба поступати зі селянами, вживаючи ясного розумного викладу та популярних прикладів з життя. Словом кожний вік і кожний пол вимагають дотично антирелігійного вироблення індивідуальних методів праці“.

Велику увагу звернули большевики на вишкіл фахових пропаґандистів безбожництва, провідників для ячейок та орґанізацій висшого типу, врешті на вишкіл кореспондентів безбожницьких часописів. До цього добирають

Вишкіл пропаґандистів безбожництва.

вони активніших одиниць, уладжують для них спеціяльні курси або висилають їх на відповідні факультети при університетах.

В листопаді 1930. р. було на території Радянською Союзу 73 атеїстичні університети для вишколу провідників безбожницької пропаганди. Виклади тревають один рік. Надто ще істнують при університетах повні безбожницькі факультети, на яких виклади тревають три і пів року (подібно як у нас теольоґічні студії), а яких завданням є продукувати наукові сили. Такі факультети є: 1.) при державнім університеті в Москві, 2.) при Академії комуністичного виховання теж у Москві, 3.) при Інституті політичних наук у Лєнінграді, 4.) при Педаґоґічнім Інституті для орєнтальних народів у Казані, 5.) при Інституті політичної освіти в Харкові і 6.) при Педаґоґічнім Технікумі в Александрові. На тих факультетах студіює чимало чужинців, щоби тут приготовитися до діявольської роботи в західній Европі.

В осені 1930. р. основано в Лєнінграді т. зв. діточий університет, а при ньому плянетаріюм, а в Москві безбожницький семинар в ціли образування безбожницьких лєкторів, які при пояснюванні зоряного неба вмілиби відповідно вплітати протирелиґійні моменти. В практичних семинарах вишколюють кандидатів для ведення безбожницької кампанії в часі Різдва і Великодня.

Засоби протиреліґ. пропаґанди.

Підручник для орґанізаторів безбожництва подає чимало засобів пропаґанди враз з поученням, як, де й коли їх примінювати. На першому місці стоїть там літературна пропаґанда. Туди належить: вивішування часописів на видному місці зі зачеркненням важніших статей, скіоптікони, рисунки, карикатури, льокальні стінні ґазети. Статті короткі, найвище 50 стрічок, вислів популярний, для кожного доступний. Пригляньмося, якою пресою розпоряжають безбожники на Україні і в Росії. Сюди належать:

1) Безбожник, виходить що 6. днів, редаґує Омелян Ярославський, голова Союзу воюючих безбожників. Наклад 500.000 примірників. Має окремі додатки для шкільної молоді і для червоноармійців.

2) Безбожник, півмісячник, орґан централі воюючих безбожників. Редактор тойсам що висше, наклад 200.000 примірників.

3.) Антирелигиозник — науковий місячник. Редаґує Ярославський і Лукашевич. Є це орґан провідників орґанізацій. Його ціллю є науково-методичне ведення безбожницької пропаґанди і виховання нового доросту орґанізаторів.

4.) Воинствующий атеизм — щомісячний експериментально-науковий орґан.

5.) Безбожник у станка (при варстаті).

6.) Деревенский безбожник — для села.

7.) Юные безбожники — місячник для молодих піонірів.

Окрім вичислених виходить чимало часописів на інших мовах, як українській, польській, німецькій і др. З українських заслуговують на згадку: „Безвірник“ у 48.000 накладу і „Войовничий“ Безвірник у 120.000 накладу. Поза тією спеціяльно для пропаґанди атеїзму призначеною пресою всі інші часописи, які тільки появляються на території большевицького царства, в меншій або більшій мірі поборюють релігію.

До осягнення своєї негідної цілі послугуються безбожники неменше живим словом. Найчастішим засобом словної кампанії буває відчитування цілих уступів з безбожницького твору або якої статті з часопису, після чого слідує дискусія. У фабриках, варстатах й усякого роду установах істнують кружки спільного читання, а спеціяльно для цього вишколені провідники стараються заінтересувати змістом прочитаного всіх слухачів, які читають по черзі, а опісля кожний висказує свій погляд або просить о вияснення. Часом заводиться протирелігійні гутірки переплітані жартами та веселими оповіданнями, головно між молоддю. Окремі лєктори голосять наукові протирелігійні виклади та уладжують спеціяльні вечорі питань і відповідей. У клюбах є окремі пушки, до котрих вкидаються питання на карточках, які опісля на дискусійному вечорі розвязує їх лєктор.

Часто уряджує Союз воюючих безбожників прогульки до давніх церков та руїн монастирів, відвідує антирелігійні музеї, колєктиви, фабрики а опісля в клюбі передис-

кутовується основно такі теми як „Експльоатаційна роля Церкви“, „Що помагає чоловікові в господарстві більше: Бог чи наука?“ і т. п. Під теперішню пору істнує в большевії звиш 50. антирелігійних музеїв. Декотрі з них є приміщені в давних церквах (Ісааківський Собор у Ленінграді, Десятинна Церква в Київі). Поза вичисленими засобами вживають безбожники радія, кіна й театру. До 1932. р. виготовлено ок. 60 антирелігійних фільмів. В р. 1929. основано в Ленінграді театр „Атеіст“, який ставить виключно безбожницькі продукції. На протязі двох років виставив він 305. протирелігійних пєс, у котрих взяло участь 143.605. глядачів.

Є у православних звичай, що у кутку хати завішують ікону, а перед нею світять лямпадку. Перед цею іконою хреститься кожний, що приходить у хату, а родина відмовляє перед нею молитви рано й вечер. І проти цеї лямпадки, яка ще зберігаєся у побожніших людей головно на селі, роблять безбожники наступ. Дітям, що належать до Комсомолу або стоять під його впливом, уряджують у хаті родичів безбожницький куток, в котрому завішують портрет Леніна та всякі богохульні карикатури. Коли родичі моляться в однім кутку перед святим образом, в тому самому часі діти співають богохульні пісні в другому. Для наймолодших сільських безбожників видано маленькі книжочки з протирелігійними і революційними піснями та кличами на подобу нашого молитовника.

Рефлексії. Чи ці звідомлення і цифри не проймають нас жахом? Що ми протиставимо цій страшній діявольській роботі? Вправді антирелігійна пропаґанда не має в нас правної можливости працювати так, як це діється на Україні і в Росії, але з цего ще не слідує, що її нема. І до наших людей протискається большевицька безбожницька нелеґальщина. А кілько отруй кидають між наших вірних леґальні т. зв. вільнодумні книжки та часописи? Маємо пропаґандивний місяць католицької преси й книжки, але який він слабонький у порівнанні до большевицьких засобів пропаґанди безбожництва! Або що протиставимо ми безбожницьким ячейкам? Чи може наші брацтва і католицькі орґанізації? Кілько їх лиш на папері, а кілько ледви животіє? Брак

систематики в праці над виробленням католицького світогляду, недостача бібліотек, байдужність до читання, легковаження нових випробуваних методів гурткової праці і взагалі примітивізм у суспільно-організаційний роботі — це застаріла і дуже загрозлива недуга нашої пасторизації.

Діявольські місії.

Цікаво, що большевицькі безбожники у своїй праці залюбки користуються давно випробуваними засобами католицької Церкви. Так напр. проти наших церковних місій, які мірять у масу, уладжують безбожники масові протирелігійні кампанії. Кожна така кампанія обнимає три періоди: 1) приготування 2) переведення і 3) закріплення. Підготовчу роботу для діявольської місії веде преса й усі місцеві комуністичні гуртки. На головну частину кампанії складаються реферати з дискусією, після чого розкидується летючки, уряджується похід опісля спільну забаву, розвішується афіші і т. п., так що в означених двох чи трьох днях всі люди даної місцевости бачать, чують і говорять тільки про одну річ й усі віддихають одною атмосферою. По закінченні цієї маскаради вишколені пропаґандисти обсервують, який успіх віднесла їхня праця, усталюють статлстично, що зроблено а що занедбано зробити, мірять успіхи примінених засобів пропаґанди, а опісля витягають з цього практичні наслідки.

Придалосяб й у нас з нагоди реколекції чи місій спровадити на село якнайбільше доброї преси, уладити виставу католицької книжки, урядити окремо в читальні дискусійний вечір з рефератом, який доповнивби те, чого не міг задля ріжних причин сказати місіонар на проповідальниці.

Наслідки безбожн. пропаґанди.

Жахливі наслідки безбожницької пропаґанди С. в. б. (Союзу воюючих безбожників), що вони їх уважають за свої успіхи, виявляються яскраво в цифрах. З цитованої на початку книжки о. Альгермісена наводжу лиш кілька цифр для прикладу: На 447 металюрґічних робітників одного заводу в Москві 419 перестали у 1930. р. ходити до церкви, на 377 тексильних робітників не ходили до церкви 304, на 492 працюючих у хемічному промислі 452 покинули віру, таксамо 165 зелізничників одного відтинка на загальне число 192. В селі Тулучово вороніж-

ської ґубернії усе населення перейшло до безбожників. Церкву зачинено, сам піп скинув рясу, в приходськім домі уладжено школу, до котрої учащає 200 дітей, коли давніше всего 30 дітей в тім селі ходило до школи. В селі Кашпіровка волинської ґубернії є 2477 душ. З них ходило до сповіди 1927. року 548 людей, 1928. р. 314, а в 1929. році всего 49 людей. Ось трійливі овочі безбожницьких місій.

Безбожницький наступ на дитину.

Найпильнішу увагу звернули безбожники на дитину. Вони здають собі добре справу з того, що старше покоління, яке ще памятає блага капіталістичного царського ладу, ніколи не піде в цілости на большевицьку вудку. Тому хочуть підховати молоде покоління виключно для себе. Школа і виховання стали предметом найбільшої жури комуністичних проводирів. Кожний учитель вселюдної школи від 1929. року мусить обовязково належати до Союзу воюючих безбожників, бо інакше він тратить посаду. Большевицька школа не може бути арелігійна, вона мусить бути антирелігійна. Такий є вже зовнішний її вигляд. На стінах висять богохульні карикатури, які висмівають Бога, св. Тайни і церковні богослуження. Часто уряджує школа протирелігійні вистави для дітей. Протирелігійна є ціла програма навчання і виховання. Розклад матеріялу передбачує для кожної кляси замість давної науки релігії антирелігійне образування. Цей плян для найнизшої кляси обнимає такі теми: 1) Цілуванна образів, хрестів і т. д. та всякі релігійні звичаї є небезпечні для здоровля. 2) Піст є шкідливий. 3) Молитва не приносить ніякого хісна. 4) Залишування школи в церковні свята є шкідливе для науки. 5) Мерців не треба боятися. Для другої кляси призначено такий матеріял: 1) Нема жадних ворожбитів, чарівниць, русалок, чортів ані ангелів. 2) Молитву треба заступити колєктивною працею і колєктивною боротьбою. 3) Молитвою не дасться вилічити ніякої недуги. 4) Пости дають користь тільки попам. 5) Звязок межи неграмотністю і побожністю. 6) Молитва не дає господареві ніякої користи в його господарстві. — Не хочу наводити пляну навчання для кожної кляси, бо це вистарчає, щоби собі виробити докладний образ большевицької антирелігійної педаґоґії.

Не лиш про ту дитину, що в школі дбає Союз воюючих безбожників. Свої сіти закидає він на перед- і позашкільне виховання. Спираючись на новіших індивідуально-психольогічних дослідах деяких західно-европейських учених (як Фройд і Адлер), які твердять, що рішаючим для розвою психіки людини, її вдачі, характеру і взагалі цілої життєвої лінії є час межи 3. і 7. роком життя, звернули безбожники пильну увагу на дошкільне виховання дітвори. В тій цілі видали вони популярні виховні підручники для родичів, в яких заборонюється їм згадувати в приявности дітей імена Бога і Святих і повчається їх, як пояснювати дитині поодинокі явища природи та розбудити в ній відразу до релігійних обрядів. В той спосіб дитина виростає від найменших літ в атмосфері невірства і до неї — як цього надіються большевики — пізніше не буде мати релігія ніякого доступу. На щастя досвід показує, що й до тих затроєних невірством душ віра находить дорогу. Істнують у большеві тайні релігійні організації молоді під назвою Хрістомол, які мають у себе значне число давних піонірів безбожництва. Так напр. „Безбожник" з дня 15. червня 1932. р. жалується, що баптистам повелося оснувати хор серед комуністичної молоді у фабриці тракторів у Лєнінграді, що в другій фабриці „Красний Октябр" євангелики оснували „Хрістомол" (Христіхнський союз молоді) з 25. членами, що в інших заводах є чимало комуністичної молоді, яка на Великдень ходить до церкви, святкує християнські празники, уладжує свячене і т. д. Ці прояви можнаб уважати за відрадні, якщо тільки цей „Безбожник" не придержується методи краківського Курєрка, який безнастанно нарікає, що на сході курчиться стан польського посідання, що українці тілько то а тілько землі накупили, що наша капітула купила чи хоче купити першорядну каменицю і т. д., а все це виссане з пальця і призначене на те, щоби підсичувати пристрасть ненависти проти нас.

Дотепер сказане відноситься до праці безбожників у большеві. Алеж Союз воюючих безбожників не вдоволяється вже величезними просторами Радянщини. Сітку своєї організації розкинув він по всіх державах земного ґльобу. В днях 3—8 липня 1931. р. на плєнарному

Безбожництво в інших державах.

засіданні центральної ради Союзу воюючих безбожників у Москві взяли участь делеґати з усіх держав світа. Тут устійнено основи і завдання атеїстичної праці та обмірковано її методи і форми для закордону. Вирішено теж скріпити аґітаційну працю через реферати і пресу та притягнути до помочі радіо, яке дає постійно місце на безбожницькі виклади.

Дня 16. листопада 1930. року на конґресі інтернаціоналу пролетарських вільнодумців в Боденбах у Чехословаччині прийшло до усамостійнення чисто комуністичного крила тієї світової орґанізації, яка сьогодні втішається в Чехословаччині такою самою свободою рухів як у Радянському Союзі. Надто істнує в Чехословаччині „Сваз пролетарских безверцу" з 30.000 членами, який має власний орґан „Маяк". Найсильніша по Росії орґанізація пролетарських вільнодумців істнувала ще донедавна в Німеччині. На початку травня 1932 р. числила вона там 170.000 активних членів. Діяльність її припинило націонал-соціялістичне правительство Гітлера 3. травня тогож року. Зате на широку скалю розвивають безбожники свою діяльність у сусідній Франції. Від 1932. року відбуваються в Парижі такі самі антирелігійні маскаради в часі Різдва і Великодня як у Москві та Харкові. Можна собі уявити, що сьогодні після політичного наближення Франції до Совітів, безбожницька праця у Франції буде значно скріплена. Ще гірше стоїть справа в Мексику та Еспанії, де протирелігійна аґітація виливається вже в таких яскравих формах як палення церков.

Коли перейти думкою попри діявольську роботу модерних безбожників в цілому світі починаючи від большевицької Росії, то мається враження, що ми перейшли з трудом якусь непривітну країну повну їдовитих гадюк і насікомих і запаскуджену найгіршого роду поганю. Відчуваємо жажду свіжого воздуха, хочемо бачити ясне небо, всміхнене сонце і радих життям людей. Не тих большевицьких людей на подобу четвероногих, а людей на образ і подобу Божу сотворених. Бажаємо такого світа, в котрому царить Бог, де є місце не лиш на проступки, але де чеснота має належну їй ціну.

Становиско заходу.

Журба про судьбу християнства і західної культури не дає спокою не лиш духовним кругам але також добрим синам кожного народу. Підчас коли провідні верхи обмірковують засоби оборони найціннішого скарбу людини віри і Церкви, то широкий загал віруючих дає радо послух усяким ворожбам, а видавці відгребують з попелу забуття предсказання про кінець світа та появу антихриста. Песимісти ворожать упадок західної культури загалом. Кажуть, що культурний примат переходить від бдної суспільної кляси до другої. Колись культурна праця спочивала виключно в руках духовенства, опісля перейшла на аристократію, яка в свою чергу мусіла уступити місце лицарській касті, лицарство буржуазії, буржуазія фаховій інтеліґенції, а тепер приходить черга на пролєтаріят. Можливо, що ця найнища суспільна верства посідає дрімучі зародки культурної сили, які після цілковитого їх визволення виявлять свою повновартість.

Журба про релігійне обличча пролєтаріяту.

Нам розходиться тільки про одно, а саме щоби ця пролєтарська верства зберігла в серці віру і побожність, щоби ця нова майбутня пролєтарська культура була пронизана релігійним духом. І саме на цьому відтинку іде найзавзятіша боротьба межи нами і безбожниками. Про душу а не про тіло пролєтаря розходиться так нам як і воюючим безбожникам. Якіж є вигляди по нашому боці? Можна сказати, що не зважаючи на лиховісні знаки будучність все таки буде наша, себто Христова. Оконечна побіда мусить бути по нашому боці. Не обійдеться без тяжких жертв і про жертви саме тут розходиться. Не так про жертву гроша як про жертву труду і посвяти. До душі пролєтара лекше дібратися нам ніж до душі атеїстичного або індиферентного буржуя. Пролєтар людина безпосередна, він думає по простому і щиро поступає, щиро в руїні, але щиро і в чесноті. Та сама рука, що сьогодні палить церкву, завтра буде цілувати збезчещений хрест і зі слезами в очах визнає себе винною у злочині. Не так легко іде справа з ехидною буржуазією, яка підступом видирала Церкві одну позицію за другою, зісвітчила школи, підпирала ворожу видавництва і в той спосіб приготовила дорогу для воюючого безбожництва

та комунізму. Кращий є явний безпосередній ворог ніж замаскований супостат.

Як боротися проти безбожництва.

Боротьба проти воюючого безбожництва може бути негативна і позитивна. Негативна боротьба це стисло оборонна праця в найвузшому розумінні. В західних державах є ще закони, які не дозволяють на прилюдне ширення безбожництва і комунізму. Ці закони треба нам використовувати дуже обережно, так щоби священик оминув при тім невдячної ролі доносчика. Як користати з тих законів, це залежить від місцевих обставин.

Більше доцільною річю буде зорганізувати власну самооборону з добірніших членів брацтва та католицьких організацій. Члени брацтва повинні стежити за тим, що діється в парохії, які часописи і книжки ворожі релігії приходять до села та хто їх передплачує згл. читає, чи і які протирелігійні сходини відбуваються в селі і т. д. Опісля треба обміркувати раціональний спосіб, як недопустити до ворожої агітації та якнайбільше людей відтягнути зпід її ворожого впливу.

Позитивні засоби боротьби.

Позитивні засоби в цій боротьбі проти безбожиицтва куди вартніші і більше успішні. Офензива є завжди більше обіцююча ніж дефензива. Треба обміркувати плянову програму праці для католицьких організацій. Систематика і пляновість в організаційній праці, в уладжуванні сходин, рефератів, вистав і т. п. це перше завдання. Згуртовані члени мусять бути просякнуті наскрізь релігійним духом та освідомлені в найважніших світоглядових питаннях.

Потрібна конче бібліотека і католицькі часописи. Без того годі собі в нинішних часах подумати раціональну католицьку осмідомлюючу роботу.

Мусимо подбати про вишкіл світських провідників для церковних брацтв і католицьких організацій, уладити для них окремі курси та стислі реколекції.

Большевики у своїй злочинній роботі використовують нужду мас і безробіття, мовляв попи цьому винні, вони багаті, мають усего подостатком, а ви бідаки. Цій акції мусимо протиставити харитативну акцію і вміло її повести.

Священика не сміє бракувати там, де розходиться про поміч для уборих. Для своїх найбідніших парохіян священик мусить мати бодай добре слово, боронити їх перед визиском помогти радою і грошем, не підпирати в разячий спосіб багатих, не йти з ними рука в руку, там де це не конче потрібне з огляду на добро Церкви.

Для осягнення своєї цілі використовують воюючі безбожники всякі нагоди й усі найновіші здобутки стосованої соціольоґії та збірної індивідуальної психольоґії. Преса, організація, техніка, праця і провід поставлені в них так зразково як ніде майже на заході. Не маємо потреби копіювати їхні методи, бо вони часто нам не підходять, а в прочім Церква має часто свої віковим досвідом освячені і випробуванні способи праці, які при відповіднім використані можуть з найкращим успіхом протиділати руїнницькій роботі безбожників. Всеж таки дечого треба нам вчитися від цього ворога. Його надзвичайна активність і завзятість у службі зла повинна в нас розбудити тим більшу посвяту в службі для святої справи. У св. Отців находимо гарне порівнання розумного християнина з пщолою, яка навіть з трійливої ростини вміє витягнути для себе солодкий мід. В такому розумінні вільно й нам дещо взяти від нашого противника.

Наймогутніший засіб оборони і наступу.

Одначе наймогутніші в цій боротьбі проти сил ада є надприродні засоби, як молитва, богослуження і св. Тайни. У нас ще не є так зле з безбожництвом серед бідаків. Наші пролєтарі часто більше горнуться до церкви і до св. Тайн як багаті. Тут священик може і повинен дати зі себе все можливе і не сміє нічого занедбати для душі бідака. Спільна молитва Церкви, богослуження і св. Тайни це засоби, якими ми о ціле небо перевисшуємо безбожників. До них треба нам частіше прибігати і на їх потребу звертати увагу вірних. І ми священики і наші вірні мусимо усвідомити собі велику правду, що тільки тісна лучність з Богом вирішить побіду божих борців над наємниками сатани.

Видавництва „Епархіяльної Помочі“.

Пригадується Всеч. Отцям Душпастирям, що видавнича секція »Епархіяльної Помочі« посідає на складі ось такі незвичайно корисні а попри те дешеві (в ціні власного накладу по 20 сот.) видавництва для дітвори:

1) **Коротка Історія Божого Обявлення** з численними ілюстраціями. Книжечка ця може віддати священикови велику услугу при катихизації в церкві як неменше при науці релігії в школах, де є надто мале число годин або де дітвора бідних родичів не є в силі набути дорозшого підручника.

2) **Короткий Катихизм** христ.-католицької релігії. стор. 64. з ілюстраціями і з додатком: Приготовання до св. Сповіди і св. Причастя. Ціна 20 сот.

3) **Більший молитовник для всіх** сторінок 192. Ціна 20 сотиків.

Почту оплачує »Видавництво«.

Вид. Секція „Еп. Помочі“ в Перемишлі пл. Чацькоко 3.